

Protokoll VU-möte 2025-02-24

Hotell Bellevue i Hjo, kl 10.00-12.30.

1. Mötets öppnande

Ordförande Anders Hedeberg öppnade mötet.

Beslut: *Mötet förklarades öppnat.*

2. Förslag till dagordning

Beslut: *Dagordningen antogs.*

3. Val av justeringsperson

Förslag gavs på Elin Pettersson.

Beslut: *Mötet valde Elin Pettersson till justeringsperson.*

4. Protokoll

VU-protokoll 2024-1, 2024-3 och 2024-5 är justerade och klara.
Inga frågor förelag.

Beslut: *Protokollen kan tas upp på styrelsemöte.*

5. Ekonomi

Preliminärt bokslut 2024

Intäkter gick upp till ca 2,8 milj, utgifter till ca 2,4 milj, ger ett resultat på ca 481.000 kr. 2023 & 2022 har förbundet gått bak.
Intäkter och kostnader ökar jämt.

Anledning till positivt resultat var extra-medel på 1,2 milj - LOVA-bidrag till åtgärdssamordning och Ålebäckenprojekt (744k kr) och medel till Förvaltningsplan och Samförvaltning (382k kr). Dessa pengar är låsta till specifika projekt, utan dessa hade årets resultat varit negativt med 700k kr.

Leverantörsskulder: ca 794k kr; Fritt eget kapital ca 1,5 milj. Dessa är dock uppbokade via avtal eller tidigare beslut – endast 70k kr är fria att fördela framåt. Förslagvis ”skickas” pengarna helt till 2026.

Inräknad HaVs uppdrag gick intäkter upp till 3,9 miljoner kronor, 37% är medlemsavgifter (= 1,43 milj), 20% HaV och 19% LOVA. Utgifterna är 3,4 miljoner (dvs inkl hela Vätternprogrammet som

förbundet administrerar) med 40% till ”basprogrammet”, 23% till drift/administration och 12% till projekt.

Reviderad budget 2025

Budget för 2025 beslutades på stämman 2024.

Nya medlemsavgifter från 2025, prognosen är knappt 1,79 mil kronor. Utgifterna är justerade för korrekt pris till Vätternprogrammet 2025, LOVA/Åtgärdssamordning och arbetstid till planerna samt viss justering av arbetskostnader. Den totala budgeten blir då 3,2 miljoner och ligger i balans.

Avgift till intressenter

Förslag att anpassa avgiften till intressenter, det vill säga höja med 25% från 730 kr så som medlemsavgifterna. Vänerns VF ligger på 800 kr, Mälarens VF på ca 1000 kr.

Kassör

Bernhard fortsätter fram till stämman som kassör (styrelsebeslut), är under hösten lik kansliet anställd hos Länsstyrelsen i Jönköping. Från 2025 blir det ett arvode. Har jobbat med att modernisera fakturering.

Beslut: *Preliminärt bokslut och budgetläge och prognos som redovisades godkänns och kan tas upp på styrelsemötet. Ökad avgift för intressenter föreslås till styrelsen.*

6. Översyn andelar

Enligt arbetsprogram för 2025 ska andelstalen för medlemsavgifter ses över. Friederike presenterar förslag till referensgruppen: Två kommunrepresentanter (tjänsteperson/politiker, stor/liten kommun), en dricksvattenproducent, en person från en länsstyrelse, en representant var för lant/skogsbruk, industrier, fiske och eventuellt försvaret. Maximalt 8 personer. Friederike tar kontakt med tilltänkta och rapporterar till styrelsen.

Kansliet har haft kontakt med flera vattenorganisationer för att få veta hur deras medlemsavgifter beräknas. De bygger på bland annat antal invånare, yta, verksamhetstyp, typ av utsläpp. Det är inte lätt att använda som vägledning rakt av. Generellt är att alla gör olika. Även avgifter för intressenter kan ses över.

Beslut: *Förslag till referensgrupp presenteras på styrelsemötet.*

7. Översyn arbetsordning

Kansliet förslår att arbetsordning revideras:

- Avtal – ändring från 2 till 4 prisbasbelopp (PBB) för signering av en firmatecknare
- Attest – ändring från 0,5 till 1 PBB för attest genom en attestberättigade person

- Kassaansvarig – ändring från ”fast arvode” till ”arvode”
- Arvode – kan i vissa fall utgå och godkänns av VU

Beslut: VU godkänner att förslaget tas vidare till styrelsemötet.

8. Åtgärdssamordning

Vi har fått beviljat ca 900k i LOVA-bidrag till åtgärdssamordning. Malin och Marcus jobbar tillsammans 50%. Håller möten med alla berörda kommuner och länsstyrelser för att veta mer om vad de gör, vilka områden bör prioriteras och hur/var vi kan bidra konkret. Projektplan tas fram med förtydligande av prioriteringsordning.

Projekt på gång:

- **Ålebäcken:** Kartläggning/provtagning; konsultuppdrag åtgärdsinventering; LOVA beviljat (181k)
- **Röttleån/Åskebäcken:** samma upplägg, tillsammans med Jkpgs kommun. Ska söka LOVA, förbundet medfinansierar förslagsvis 45.000.
- **Lillån/Huskvarna:** Åtgärdsförslag finns, markägarkontakt & möte.

Alla tre vattendrag med tydlig övergödningsproblematik men högt värde som lek/uppväxtområde för flera fiskarter i Vättern.

Beslut: VU godkänner att LOVA-medel för Röttleån söks och VVF medfinansierar med 45 000 kr.

9. Revidering Vattenvårdsplan

Arbetet pågår, men försenat. Ca 250h för planen under året. Remiss efter stämman.

VU noterar informationen.

10. Revidering Förvaltningsplan

- Sammanställning och förslag till ändringar på gång
- Svar och revidering diskuteras på extrainsatt samförvaltningsmöte 14 mars
- Tas därefter upp på styrelsemötet
- Beslutas på stämman

VU noterar informationen.

11. Samförvaltning fiske

- ”Ny” samordnare för samförvaltningen: Malin Setzer
- Kräftprojektet med förvaltningsförsök, ny ansökan om finansiering inne, väntar på svar

- Nästa ordinarie möte 9 april i Västra Götaland

VU noterar informationen.

12. Enkät om förbundet

Kansliet har tagit fram en enkät för att undersöka medlemmars (& intressenters) synpunkter, förväntningar, behov och önskemål kopplade till förbundets verksamhet. Enkäten har fått ett begränsat antal svar, det är svårt att få medlemmar att svara.

Det går att utläsa att man är generellt nöjd med förbundets verksamhet, men önskar mer samverkan, information, åtgärder och undersökningar.

Hur går vi vidare? VU kommer fram till att ha en särskild och mer ingående diskussion på VU-möte i juni. Rapportera till styrelsen i oktober.

Beslut: *VU godkänner förslaget om att diskutera fortsättning på VU-mötet i juni.*

13. Inför styrelsemöte

Styrelsemöte den 26 mars i Örebro län, förslagsvis på Olshammarsgården med studiebesök hos Aspa. Viktiga punkter är planering av stämman, planerna, åtgärdssamordning och översyn av medlemsandelar. Förvaltningsplan behöver extra tid.

Beslut: *Kansliet kan fortsätta planering för styrelsemöte enligt förslag.*

14. Inför stämman

- 6 maj IKHP-stugan, Huskvarna; Catering till stugan.
- Förslag på program: Pass nytt från VVF (Planer, miljöövervakning 2024 mm), föredrag av SGU om sedimentrapporten och eventuellt om rovmärla och PFAS. Planering pågår.
- Verksamhetsberättelse: Nästan klar. Det mesta under året har gått bra, förutom planerna
- Arbetsprogram 2026: Förslag finns. 60-års-jubileum miljöövervakning i Vättern.
- Medlemsförfrågan från Grevbäcks Gris i Hjo. Förslag är att de väljs in med 1 andel (jämförbar med Almnäs), kansliet kan även kolla med Länsstyrelsen.
- Oklart läge kring Sveaskog.
- Valberedning är på gång.

VU noterar informationen.

15. Undersökning enligt program

- **Makrofyter:** upphandling på gång.
- **Inventering vandarmussla 2024:** larvinventering & settlingsförsök; inga nya fynd uppströms Roxen. Rapport på gång.

VU noterar informationen.

16. MÖV-projekt

- **Utvecklingsprojekt 2023 - BioAssay dricksvatten:** Analyserar vattenkvalitet med hjälp av effektbaserade metoder. Ytterligare analyser har genomförts under 2024, inväntar rapport. Källspåringsprojekt för att förklara den oförväntat hög ER-aktiviteten i Vättern. Provtagning i reningsverk, industrier, jordbruk och deponier för att se vart de höga halterna av hormon(liknande) ämnen kommer ifrån. Kostnad 10.000/deltagare (kommuner, VVF, dricksvattenproducent).
- **Utvecklingsprojekt 2024 - PFAS-trend i fiskar 1972-202x:** Rullar på enligt plan. Röding från Vättern, abborre och lax från Vänern och abborre i Mälaren. Fått förlängt i projektet till juni 2025 och blir klart i sommar. Finansieras av HaV (400 tk).

Beslut: *VU godkänner förslaget om medfinansiering med 10 000 kr till källspåringsprojektet.*

17. Provfiske (program & projekt)

- PFAS i kräfta och fisk på gång i Vänern
- Telemetriprojekten fortlöper – öring/lax i fokus nu
- Förvaltningsstrategier för kräfta – planeringsfas (SLU/Lst/Yrkesfisket)
- Nya regler för harr på gång
-> remiss klar
- Svenska Fiskeregler – ny version lanserad
- En fiskräknare och två kameror är inköpta (Lst/Habo/Jkpg), fiskräknaren tar tid att sätta upp, men kamerorna sitter i Hornån och Röttleån

PFAS-4 i kräftor

- Överskrider saluföringsgränsvärdet på flera lokaler
- Tydligt högre halter i norra Vättern
Saluföringsgränsvärdet för kräfta är framtaget utan underlag från insjökräftor och är **i stället baserat på halter i havslevande djur som krabbor och havskräftor**. Därför är gränsvärdet väldigt lågt.
- **Nya kostrekommendationer**
 - Ett saluföringsförbud bedöms inte stå i proportion till den låga risken för folkhälsan
 - Kräfta omfattas nu av samma kostrekommendation som fisk dvs...

- Högst 2–3 gånger per år för riskgrupperna
- Högst 12 gånger per år för övriga
- Rekommendationer är tillfälliga, i väntan på den europeiska myndigheten för livsmedelsäkerhets risk- och nyttovärdering

VU noterar informationen.

18. Annat på gång

Vattendom Motala ström: Vättern ska följa sin naturliga nivå. Finns tankar hos berörda länsstyrelser och kommuner om man bör titta på en omprövning, för att minska risken för höga flöden/hög vattenstånd itill exempel i Jönköping och i sjöarna nedströms Vättern. Fråga inom Älvgruppen Motala ström. Oklart läge just nu, och hur frågan påverkas av NAP-processen.

VU noterar informationen.

19. Publiceringar

Publicerad:

- Rapport 162 Satellitbaserade indikatorer
- Rapport 164 Glacialrelikter 2023

VU noterar informationen.

20. Information/Kommunikation

- **Riksdagsledamöter:** Kommer träffa Jönköpings riksdagsledamöter i mars, tillsammans med länsstyrelsen. Vi informerar om Vättern, Förvaltning av Vättern, Aktuella frågor och vad vi behöver hjälp med - reglering av PFAS, riksintresse dricksvatten, finansiering miljöövervakning.
- **Möten...:** Planerar för Vätternrundan (Motala) och Fästningens dag/Nationaldagen (Karlsborg), och Rödingens dag (Huskvarna); monter med information.
- Uppdatering **Vätternliv** i år, har blivit nödvändig.
- **Runt Vättern:** vi bidrar med artikel om stränder, har Instagramveckor.

VU noterar informationen.

21. Vattenråd

Bidrag från Vattenmyndigheten: Redovisning av bidrag 2024 till våren, ansökan om nytt bidrag för 2025 - 62 000 kr.

VU noterar informationen.

22. Yttrande/Remisser

In: -

Ut:

- **Tillstånd Sibelco:** lämnat synpunkter: Kortare tillståndstid, större avstånd till Vättern, begränsning av vattenuttag.
- **Dispens Ahlstrom Munksjö:** lämnat synpunkter: tidsbegränsad dispens
- **Samråd Aspa & Boda deponi**

På gång:

- FMV: anmälan om ändring
- Tillstånd flygplats och markavvattning -> avgjort i Högsta Förvaltningsdomstolen
- Tillstånd Hammaren: hos regeringen

VU noterar informationen.

23. Kalender

- **Nästa samförvaltningsmöte:** 9 april (Västra Götaland)
- **Nästa VU möte:** 2 april (digitalt)
- **Nästa Styrelsemöte** 26 mars (Askersunds kommun)
- **Stämman:** 6 maj (Huskvarna)

VU noterar informationen.

24. Övrigt

Punkten utgick.

25. Mötet avslutas

Friederike Ermold

Vid protokollet

Anders Hedeberg

Mötesordförande

Elin Pettersson

Justeringsperson

Deltagare:

Friederike Ermold (VVF), Sara Peilot (Lst Västra Götaland), Bernhard Jaldemark (VVF), Elin Pettersson (Nammo), Jörgen Rydberg (Nammo), Anders Hedeberg (VVF)*, Rasmus Lindblad (VVF)*, Lars Gezelius (Lst Östergötland)*, Niklas Ricklund (Lst Örebro)*.

*digitalt